

Nr 1640

av herr Oskarson m. fl.

i anledning av skrivelse från riksdagens förvaltningsstyrelse med förslag till ersättningsstadga för riksdagen.

Det är allmänt erkänt, att ett ledamotskap av riksdagen är ett förtroendeuppdrag, som nu för tiden räknas som heltidssyssla. Denna kan emellertid vara förenad med betydande otrygghet i ekonomiskt hänseende för den enskilde ledamoten. Hur påtaglig otryggheten kan vara visade sig klart vid genomförande av enkammarreformen, som bröt riksdagskarriären på ett extraordinärt sätt för omkring ett femtiotal riksdagsledamöter. Häftiga kast i valvinden kan — ehuru sällsynta i vårt land — naturligtvis åstadkomma liknande resultat i framtiden. De förkortade valperioderna accentuerar otryggheten därvidlag. Dess hättre har dessa problem dock uppmärksammats av 1968 och 1970 års riksdagar genom införande av visstidspensioner. När nu sistnämnda fråga ånyo blivit aktuell genom riksdagens förvaltningsstyrelses förslag till ny ersättningsstadga, synes det oss angeläget att erinra om vad konstitutionsutskottet med riksdagens godkännande anfört i sina utlåtanden nr 40 till 1968 års höstriksdag och nr 49 till 1970 års höstriksdag.

Med anledning av väckta motioner med begäran om samma pensionsprinciper för riksdagsledamöter som för heltidsengagerade kommunala förtroendemän framhöll 1968 års KU "som ett naturligt önskemål på sikt att en anpassning sker mellan de regler som gäller för riksdagen och inom kommunerna". Beträffande ett yrkande om 12 års ledamotskap i stället för 20 års för hel visstidspension uttalade utskottet, att 20-årsregeln var "en klar skärpning i förhållande till gällande regler om ålderspension", samt anförde, att "goda skäl skulle kunna anföras för en annan tidsregel". KU erinrade därefter för knappt ett år sedan i sitt av riksdagen godkända betänkande nr 49 om vad det hade sagt år 1968 samt anförde: "Vad som då uttalades har återgetts ovan och äger alltså giltighet. Utskottet förutsätter, att frågan kommer att upptas till prövning under det fortsatta arbetet på en revision av ersättningsstadgan, som pågår inom förvaltningskontoret, och att en ändring kommer att påverka även pensionen enligt tidigare fattade beslut."

I motionen nr 529 till årets riksdag har herr Enarsson hemställt, att reglerna för visstidspensionering anpassas på visst sätt till de kommunala reglerna.

För egen del vill vi ansluta oss till vad KU tidigare anfört om anpassning och förkortad intjänandetid. Om det f. n. emellertid inte anses möjligt med en omedelbar och fullständig anpassning till de kommunala reglerna, som herr Enarsson påyrkat, borde det dock vara möjligt att förkorta tiden för hel pension till 15 år och därmed dels häva den skärpning i förhållande till gällande regler, varom 1968 års KU uttalade sig, dels nå en mera påtaglig anpassning till kommunerna. Vi hemställer härom.

I övergångsbestämmelserna till förvaltningsstyrelsens förslag till ersättningsstadga föreskrives, att äldre bestämmelser om pensionsrätt skall gälla sådana ledamöter, vilkas riksdagsmandat upphört före den 1 januari 1972. Detta betyder i sak, att riksdagsledamot, som genom enkammarreformen blivit visstidspensionär, inte kan tillgodogöra sig 18-årsregeln som är något förmånligare än den gällande 20-årsregeln, inte får rätt till änke- resp. änklingspension och barnpension för sina eventuella efterlevande och inte får den tioprocentiga tilläggspension, som nu föreslås komma att utgå vid 67 års ålder. Då detta står i strid med vad fjolårets riksdag och KU uttalade, att en ändring av pensionsreglerna skulle komma att påverka även pensionen enligt tidigare fattade beslut, hemställer vi om en ändring av övergångsbestämmelsen i enlighet med KU:s uttalande. Vi hemställer också, att KU måtte formulera övergångsbestämmelsen i denna del.

Aberopande det anförda hemställes

att riksdagen måtte besluta

dels att antalet riksdagsår för erhållande av hel pension skall vara femton samt att, om antalet riksdagsår inte uppgår till femton, så stor del av egenpension skall utgå som svarar mot antalet riksdagsår,

dels att övergångsbestämmelsen till förslaget till ny ersättningsstadga för riksdagen ändras i överensstämmelse med 1970 års riksdags beslut att ändrade villkor för visstidspensioneringen skall påverka även pensionen enligt tidigare fattade beslut, att konstitutionsutskottet måtte utarbeta erforderlig formulering för ovannämnda övergångsbestämmelse.

Stockholm den 30 november 1971

GUNNAR OSKARSON (m)

ROBERT DOCKERED (c)

SVEN G. ANDERSSON (fp)

ALLAN ÅKERLIND (m)

i Örebro